

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 6To/11/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8812010357
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 07. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Emil Dubňanský
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8812010357.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Emila Dubňanského a sudcov JUDr. Františka Moznera a JUDr. Mariána Sninského, na verejnom zasadnutí konanom dňa 8. júla 2015, v trestnej veci obč. ml. S. Z. a spol., pre trestný čin znásilnenia podľa 241 ods. 1 Tr. zákona (zák. č. 140/1961 Zb.) spáchaného formou spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2 Tr. zákona v štádiu pokusu podľa § 8 ods. 1 Tr. zákona a iné, o odvolaní obžalovaného ml. S. Z. proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou sp. zn. 12T/144/2012 zo dňa 30.01.2013, takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. a/, b/ Tr. poriadku z r u š u j e napadnutý rozsudok vo výroku o treste vo vzťahu k ml. S. Z..

Podľa § 322 ods. 1 Tr. poriadku vec v r a c i a súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

odôvodnenie:

Rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou sp. zn. 12T/144/2012 zo dňa 30.01.2013 boli obžalovaní ml. S. Z. a ml. S. I. uznaní za vinných z trestného činu znásilnenia podľa 241 ods. 1 Tr. zákona (zák. č. 140/1961 Zb.) spáchaného formou spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2 Tr. zákona v štádiu pokusu podľa § 8 ods. 1 Tr. zákona v jednočinnom súbehu s trestným činom lúpeže podľa § 234 ods. 1 Tr. zákona účinného do 31.12.2005, ktorého sa mali dopustiť na tom skutkovom základe, že

- dňa 21.8.2003 v čase okolo 15.45 hod. po predchádzajúcej vzájomnej dohode s inou osobou vo Vranove nad Topľou, na verejnom priestranstve, približne 110 m od železničného priecestia, smerujúceho na Humenné a Trebišov, kde poškodenú S. P., nar. XX.XX.XXXX, vyhrážaním sa zabitím ťahali násilím za ruky a tlačili ju pred sebou z centra mesta Vranov nad Topľou, kde sa v tom čase konal jarmok, prehľadali jej vrecká odevu a odcudzili 350,- Sk (11,61 eur), doklady, kľúče a písomné dokumenty zo súdu, ktoré jej vybrali z vrecka, zahodili do krovia a následne jej obžalovaný ml. S. Z. stiahol nohavice a nohavičky, povälil ju na zem a stiahol si nohavice a stoporeným pohlavným údom si snažil ľahnúť na poškodenú S. P., ktorú z obidvoch strán držal za ruky obžalovaný ml. S. I. a iná osoba, pričom poškodená S. P. kričala, aby ju nechali a snažila sa uvoľniť si svoje ruky, čo sa jej po krátkej chvíli podarilo, pričom poškriabala na krku obžalovaného ml. S. Z. a podarilo sa jej utiecť, čím poškodenej S. P. bolo spôsobené pomliaždenie oboch ramien a hematóm na krčnej časti s dobou liečenia do 6 dní bez práceneschopnosti, ako aj škoda vo výške 350,- Sk (11,61 eur) a to odcudzením peňažnej hotovosti.

Vo vzťahu k obč. ml. S. I. nadobudol rozsudok právoplatnosť dňa 15.2.2013.

Obž. ml. S. Z. bol za to podľa § 234 ods. 2 Tr. zákona účinného do 31.12.2005 v spojení s § 79 ods. 1 Tr. zákona v nadväznosti na § 35 ods. 2 Tr. zákona v znení účinnom do 31.8.2003 uložený súhrnný trest odňatia slobody v trvaní 3 rokov s 6 mesiacov.

Podľa § 39a ods. 2 písm. a/ Tr. zákona v znení účinnom do 31.12.2005 bol obžalovaný zaradený do I. nápravno-výchovnej skupiny.

Súčasne podľa § 35 ods. 2 Tr. zákona č. 140/1961 Zb. v znení účinnom do 31.8.2003 zrušil výrok o treste, o ktorom bolo rozhodnuté právoplatným trestným rozkazom Okresného súdu Vranov nad Topľou zo dňa 2.4.2012 č. k. 12T/70/2012, ktorý bol obžalovanému doručený dňa 20.4.2012 a ktorým mu bol podľa § 188 ods. 1, § 38 ods. 2, § 36, § 37 Tr. zákona účinného od 1.1.2006 uložený trest odňatia slobody vo výmere 3 rokov, výkon ktorého mu bol podľa § 51 ods. 1, § 49 ods. 1 písm. a), § 51 ods. 2 Tr. zákona účinného od 1.1.2006 podmiennečne odložený s probačným dohľadom na skúšobnú dobu s probačným dohľadom v trvaní 4 rokov, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia obsahovo nadväzujúce na tento výrok, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie obžalovaný ml. S. Z., čo do výroku o vine a treste, ktoré odôvodnil prostredníctvom obhajcu. Má za to, že z dôkazov vykonaných pred súdom vôbec jednoznačne nevyplýva, že spáchal skutky, za ktoré bol uznaný vinným. Súd nesprávne vyhodnotil dôkazy a výsledky vykonaného dokazovania jednoznačne nepreukázali, že sa skutky stali tak, ako je to uvedené v obžalobe a pre ktoré je stíhaný, a preto mal byť spod obžaloby oslobodený, lebo v tomto prípade sa nevyžaduje, aby bolo bez pochybností preukázané, že sa skutok nestal, stačí len pochybnosť o tom, či sa stal. V danom prípade takýchto pochybností existuje viac. Na základe uvedeného je presvedčený, že odvolací súd spravodlivo a objektívne zhodnotí všetky skutočnosti a dôkazy a navrhuje zrušiť napadnuté rozhodnutie v celom rozsahu a oslobodiť ho spod obžaloby, alternatívne, v zmysle konečného návrhu predneseného na verejnom zasadnutí v odvolacom konaní, zmierniť trest, prípadne upustiť od uloženia súhrnného trestu z dôvodu neprejednania veci v primeranej lehote.

Na základe takto podaného odvolania krajský súd v zmysle ustanovenia § 317 ods. 1 Tr. poriadku preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo, a dospel k záveru, že odvolanie je čiastočne dôvodné, avšak z iných ako uvádzaných dôvodov.

Odvolací súd v prvom rade poukazuje na vykonané dokazovanie týkajúce sa skutku, ktorý bol posúdený ako trestný čin znásilnenia podľa 241 ods. 1 Tr. zákona (zák. č. 140/1961 Zb.) spáchaného formou spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2 Tr. zákona v štádiu pokusu podľa § 8 ods. 1 Tr. zákona v jednočinnom súbehu s trestným činom lúpeže podľa § 234 ods. 1 Tr. zákona účinného do 1.1.2006. Vo vzťahu k tomuto skutku boli vykonané dôkazy v celom rozsahu potrebnom na zistenie a ustálenie skutkového stavu veci a to zákonným spôsobom. Zabezpečené dôkazy boli okresným súdom vyhodnotené v súlade so zásadou uvedenou v § 2 ods. 12 Tr. poriadku. Z takto procesne zabezpečených dôkazov následne prvostupňový súd vyvodil skutkové okolnosti, tak ako je to uvedené vo výroku napadnutého rozsudku, pričom tieto majú oporu vo výsledkoch dokazovania. Tieto skutkové okolnosti krajský súd považuje za správne, s nimi sa stotožnil a keďže súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia podrobne rozviedol jednotlivé dôkazy, z ktorých pri ustálení skutkového stavu vychádzal, nadriadený súd na toto rozhodnutie súdu prvého stupňa v celom rozsahu odkazuje.

Krajský súd konštatuje, že prípravné konanie bolo vykonané procesným spôsobom a dôkazy boli zaobstarané v dostatočnom rozsahu odôvodňujúcim podanie obžaloby. Súdu prvého stupňa sa s týmito dôkazmi vysporiadal v celom rozsahu a to aj s prihliadnutím na návrhy procesných strán. Správne, zákonu zodpovedajúce, sú preto skutkové závery okresného súdu, pokiaľ ide o výrok o vine, rovnako tak aj pokiaľ ide o právnu kvalifikáciu konania obžalovaného ml. S. Z. s poukazom na argumentáciu obsiahnutú v napadnutom rozsudku.

Záver o vine obžalovaného môžeme konštatovať predovšetkým na základe usvedčujúcej výpovede poškodenej S. P., ktorá pri svojich výsluchoch uviedla, že akých okolností došlo k stretnutiu s obžalovaným ml. S. Z., ods. ml. S. I. a obv. G. v parku kritického dňa. Títo ju neskôr násilím vytiahli z lavičky a ťahali ju smerom k železničnému priecestiu, kde jej prehľadali vrecká a zobrali jej finančnú hotovosť vo výške 350,- Sk a doklady. Následne jej obž. ml. S. Z. stiahol nohavice a nohavičky, povallil ju na zem, pričom za ruky ju z oboch strán držali ods. I. a obv. G. a snažil sa na ňu ľahnúť s úmyslom vykonať s ňou pohlavný styk. Poškodenej sa však podarilo uvoľniť si ruky, vyšmyknúť sa, natiahnuť si naspäť nohavice a nohavičky a utiecť z miesta činu. Okamžite na to šla uvedenú trestnú vec oznámiť na políciu. O uvedenom svedčí aj zápisnica o trestnom oznámení, ako aj lekárske potvrdenie o utrpených

zraneniach (hematómy na oboch ramenách asi 2x3 cm a krčnej časti 2x2cm) z toho istého dňa. Taktiež z vykonanej rekognície „in natura“ zo dňa 22.8.2003 je zrejme, že pošk. P. v oboch prípadoch označila za osobu, ktorá ju chcela spoločne s ďalšími dvoma osobami znásilniť, obž. ml. S. Z., ktorý sám uviedol, že predtým nepoznal poškodenú ani z videnia. Z výsluchu znalca z odboru psychológia, odvetvia klinická psychológia detí a dospelých, ako aj znaleckého posudku síce vyplýva, že poškodená P. mala patognomicky zvýšené lži skóre, avšak emočný doprovod korešpondoval s prežívaním, resp. znovuprežívaním, pričom znalec nenašiel žiaden relevantný motív ku skresľovaniu či klamaniu a jej nahlásenie na políciu sa nejavilo ako „zobrané zo vzduchu“. Neboli zistené taktiež u poškodenej behaviorálne prejavy a ani vegetatívna symptomatika. Vo vzťahu k výpovediam obž. ml. S. Z., ods. S. I., ako aj ďalších osôb krajský súd poukazuje na podrobné odôvodnenie uvedené v napadnutom rozsudku okresného súdu, ktorý sa v celom rozsahu vysporiadal z rozpormi a skutočnosťami, pre ktoré tieto výpovede nepovažoval v podstatných častiach za hodnoverné. Samotní obžalovaní častokrát menili svoje výpovede (či mal alebo nemal obžalovaný Z. stiahnuté nohavice, či sa s poškodenou držal za pás, alebo či mali poškodenú držať za ruky, pretože je divoká pri pohlavnom akte a pod.), pričom uvádzané zmeny nevedeli žiadnym spôsobom vysvetliť a neskôr svoje výpovede prispôbovali zistenému skutkovému stavu, z čoho možno vyvodiť ich snahu o zmiernenie, či vyvinenie sa z prejednávaneho skutku. Aj napriek určitým miernym rozporom vo výpovediach poškodenej, čo vysvetlil aj príslušný znalec plynutím času (viac ako 9 rokov od spáchania skutku) a snahou o vytesnenie týchto negatívnych spomienok z pamäte poškodenej, prípadne snahou javiť sa v lepšom svetle, základná dejová línia ostala v podstatných momentoch zachovaná, pričom v priebehu trestného konania neboli zistené u poškodenej tendencie poškodiť obžalovanému, prípadne privodiť jeho trestné stíhanie.

Súhrn týchto priamych a nepriamych dôkazov preukazuje vinu obžalovaného a tvorí nám logickú a ničím nenarušovanú sústavu navzájom sa dopĺňajúcich dôkazov, ktorá vo svojom celku spoľahlivo preukazuje všetky okolnosti zažalovaného skutku a usvedčuje z jeho spáchania obžalovaného.

Konanie obžalovaného bolo po právnej stránke zákonným spôsobom posúdené ako trestný čin znásilnenia podľa 241 ods. 1 Tr. zákona (zák. č. 140/1961 Zb.) spáchaného formou spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2 Tr. zákona v štádiu pokusu podľa § 8 ods. 1 Tr. zákona v jednočinnom súbehu s trestným činom lúpeže podľa § 234 ods. 1 Tr. zákona účinného do 31.12.2005, pretože obžalovaný spoločne s ďalšími osobami násilím prehládali poškodenú a vzal jej peniaze a doklady a následne jeho konanie bezprostredne smerovalo k násilnému vykonaniu súložu s poškodenou, avšak k dokonaniu činu nedošlo z dôvodu obrany poškodenej a jej následnému úteku.

Pochybil však prvostupňový súd pri ukladaní trestu. Ako sám uvádza, obžalovaný bol doposiaľ štyrikrát súdne trestaný. V dvoch prípadoch sa z dôvodu osvedčenia hľadá na neho, akoby nebol súdne trestaný. Tretím odsúdením je rozsudok Okresného súdu Vranov nad Topľou sp. zn. 1T/177/2004 zo dňa 13.10.2004, ktorým mu bol pre trestný čin krádeže podľa § 247 ods. 1,3 písm. a/, b/ Tr. zák. (zák. č. 140/1961 Zb.) spáchaný formou spolupáchateľstva uložený nepodmienečný trest odňatia slobody na 4 mesiace, pre výkon ktorého bol zaradený do nápravno-výchovného ústavu pre mladistvých. Trest vykonal dňa 3.5.2005. Naposledy bol obžalovaný uznaný za vinného trestným rozkazom Okresného súdu Vranov nad Topľou sp. zn. 12T/70/2012 zo dňa 2.4.2012 pre zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1 Tr. zákona spáchaného v spolupáchateľstve podľa § 20 Tr. zákona, za čo mu bol uložený podmienečný trest odňatia slobody v trvaní 3 rokov so skúšobnou dobou probačného dohľadu na 4 roky. Zároveň mu bol uložený aj zákaz požívania alkoholických nápojov a iných návykových látok, zákaz stretávania sa so spoluodsúdeným a povinnosť zaplatiť v skúšobnej dobe spôsobenú škodu.

Súd prvého stupňa, vzhľadom na rozhodnutie prezidenta SR zo dňa 2. januára 2013, o udelení amnestie, skúmal, či sa na posledné odsúdenie nevzťahuje amnestia, pričom vyhodnotil, že z dôvodu uvedeného v čl. V písm. d/ tohto rozhodnutia (toto rozhodnutie sa nevzťahuje na tresty právoplatne uložené osobám, ktoré boli v posledných desiatich rokoch pred ich uložením právoplatne odsúdené za úmyselný trestný čin na trest odňatia slobody, výkon ktorého nebol odložený, alebo ktoré boli v posledných desiatich rokoch pred ich uložením prepustené z výkonu trestu odňatia slobody), keďže obžalovaný bol v posledných desiatich rokoch prepustený z výkonu trestu a to z rozhodnutia Okresného súdu Vranov nad Topľou sp. zn. 1T/177/2004 zo dňa 13.10.2004, ktorý trest vykonal dňa 3.5.2005, pričom toto odsúdenie nebolo zahladené, sa na obžalovaného nevzťahuje rozhodnutie prezidenta o amnestii.

Taktiež konštatoval, že obžalovaný predmetný skutok spáchal pred vyhlásením súdneho rozhodnutia tohto súdu sp. zn. 12T/70/2012, a preto bolo potrebné obžalovanému uložiť súhrnný trest.

S uvádzaným skutočnosťami ale nemožno súhlasiť. V prvom rade je potrebné poukázať na ust. 87 ods. 1, 2 Tr. zákona (zák. č. 140/1961 Zb.) podľa ktorého o tom, či sa odsúdenie mladistvého zahladzuje, rozhodne súd, prihliadajúc na správanie mladistvého vo výkone trestu odňatia slobody, po výkone tohto trestu. Ak bol trest podľa rozhodnutia prezidenta republiky zmiernený, súd takto postupuje po tom, čo bol mladistvý po výkone zmierneného trestu prepustený na slobodu. Ak súd vyslovil, že sa mladistvý podmienične prepustený z výkonu trestu odňatia slobody osvedčil, hľadá sa na neho, ako by nebol odsúdený.

Podľa § 363 Tr. poriadku (zák. č. 141/1961 Zb.) o zahladiení odsúdenia rozhoduje súd na žiadosť odsúdeného alebo na návrh záujmového združenia uvedeného v § 4 ods. 1, a ak nejde o prípad upravený v § 69 ods. 3 Tr. zák., aj na žiadosť osôb, ktoré by mohli v prospech odsúdeného podať odvolanie. O zahladiení odsúdenia mladistvého rozhodne súd aj bez návrhu alebo žiadosti.

Z uvedeného teda vyplýva, že súd rozhodne o tom, či sa odsúdenie mladistvého zahladzuje ihneď po výkone trestu a to aj bez návrhu alebo žiadosti. Súd, ktorý vo veci rozhodoval v prvom stupni, je teda povinný z úradnej povinnosti, a to predovšetkým na podklade správy od riaditeľa príslušného ústavu, kde mladistvý vykonával trest, o tom rozhodnúť a to aj vtedy, ak správanie mladistvého nebolo dobré a z tohto dôvodu jeho odsúdenie nezahladí.

Krajský súd si v rámci odvolacieho konania pripojil spis Okresného súdu Vranov nad Topľou sp. zn. 1T/177/2004 a oboznámil jeho podstatné časti. Rozsudok v uvedenej trestnej veci bol vyhlásený dňa 13.10.2004, pričom obžalovaný sa skutku dopustil dňa 24.1.2004 (teda až po teraz súdenom trestnom čine - skutok spáchaný dňa 21.8.2003) ešte ako mladistvý a trest vykonal dňa 3.5.2005. Preskúmaním spisového materiálu však, v rozpore z vyššie uvedenou povinnosťou, nebolo rozhodnuté o (ne) zahladiení tohto odsúdenia. Teraz konajúci okresný súd mal preto, po vyžiadaní si správy od príslušného ústavu na výkon trestu, uvedenú otázku preskúmať ako predbežnú, a jej výsledok následne uviesť s patričným odôvodnením vo svojom rozhodnutí. Uvedená skutočnosť totiž má podstatný význam aj pre zaoberanie sa otázkou a následne rozhodnutie, či sa na trestný rozkaz Okresného súdu Vranov nad Topľou sp. zn. 12T/70/2012 zo dňa 2.4.2012 vzťahuje rozhodnutie prezidenta SR zo dňa 2. januára 2013, o udelení amnestie, čl. I (odpustenie trestov odňatia slobody právoplatne uložených pred dňom tohto rozhodnutia, ktorých výkon je podmienične odložený, s účinkom, že sa na páchatela hľadá, ako keby nebol odsúdený).

V prípade, ak súd dospeje k negatívnemu záveru o neosvedčení sa obžalovaného v trestnej veci Okresného súdu Vranov nad Topľou sp. zn. 1T/177/2004, mal prvostupňový súd, vzhľadom nato, že teraz súdený skutok bol spáchaný pre týmto odsúdením, potom ukladať súhrnný trest k odsúdeniu pod sp. zn. 1T/177/2004, a nie k súdному rozhodnutiu tohto súdu sp. zn. 12T/70/2012, ako tomu tak učinil.

V prípade kladného posúdenia tejto predbežnej otázky (teda osvedčenie sa a zahladienie odsúdenia v trestnom konaní vedeného na Okresnom súde Vranov nad Topľou pod sp. zn. 1T/177/2004), do úvahy by prichádzalo použitie amnestie prezidenta SR z 2.1.2013 vo vzťahu k odsúdeniu Okresného súdu Vranov nad Topľou sp. zn. 12T/70/2012 zo dňa 2.4.2012 a v takom to prípade by mal byť obžalovanému ako mladistvému páchatelovi ukladaný samostatný trest.

Až po vykonaní dokazovania v naznačenom smere, resp. po doplnení ďalších dôkazov, potreba ktorých vyvstane v priebehu konania, bude možné, podľa názoru odvolacieho súdu, ustáliť stav veci nevyhnutý pre uloženie trestu.

Pokiaľ ide o odvolacie námietky obžalovaného, krajský súd poukazuje na vyššie uvedené skutočnosti, na základe ktorých mal za to, že okresný súd správne ustálil ako skutkové okolnosti vo vzťahu k výroku o vine, tak aj právnu kvalifikáciu konania obžalovaného. Obžalovaný v dôvodoch odvolania síce uvádza existenciu viacerých pochybností, avšak tieto žiadnym spôsobom bližšie nekonkretizuje, a preto nie je možné na ne zodpovedajúcim spôsobom reagovať. Krajský súd ale zistil pochybenie okresného súdu pri ukladaní trestu z hore uvedených dôvodov, a preto čiastočne vyhovel odvolaniu obžalovaného.

Prvostupňový súd v zmysle ustanovenia § 327 ods. 1 Tr. poriadku je viazaný právnym názorom, ktorý vyslovil vo svojom rozhodnutí krajský súd, a je povinný vykonať úkony a doplnenia, vykonanie ktorých odvolací súd nariadil. V zmysle ods. 2 citovaného ustanovenia je potrebné dbať na to, aby v novom konaní nedošlo k zmene rozhodnutia v neprospech obžalovaného, pretože napadnutý rozsudok bol zrušený len v dôsledku odvolania podaného v prospech obžalovaného.

Z týchto dôvodov krajský súd vyhodnotil odvolanie obžalovaného ako čiastočne dôvodné a postupom podľa § 321 ods. 1 písm. a/, b/ Tr. poriadku zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o treste vo vzťahu k ml. S. Z. a vrátil vec súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.